

skal ikke opholde mig ved de øvrige Detailler, om der end kunde være flere, hvorved der kunde være Grund til at dvale; men jeg skal kun til Slutning gjøre en Bemærkning. Det hedder i Loven, at den ikke skal gjælde for Kjøbenhavn, og Mindretallet i Udvalget havde ogsaa ifjor foreslaaet tilføjet, at den heller ikke skulde gjælde for Færøerne, for Hospitals- og Arvekirker og saadanne lignende, hvor Menigheden ikke er bestemt efter Bølligen, ifjøndt dette uinegtelig paa en Maade kan siges om Arvekirkerne. Denne Bestemmelse er imidlertid ikke bleven optagen i Lovforslaget, og jeg skal Intet sige derom med Hensyn til den sidste Slags Kirker; thi jeg tror, at de enkelte Kirker af denne Art, med Undtagelse af Kirkerne i Kjøbenhavn, ikke have Meget at betyde, saaledes at Forholdet ikke vil komme frem, men jeg skal lægge et Ord ind for, at Færøerne blive fri for denne Lov. Jeg tror nemlig ikke, at man vil tjene Færøerne ved at tage dem med under denne Lov; thi denne Undergrundsafftoning tror jeg egentlig ikke, efter det Kjendskab, jeg har til Forholdene paa Færøerne, at deres Kirker ville have nogen synderlig Brug for, og hvad Opvarmningen angaar, ere Forholdene deroppe saaledes, at Færingerne i en ganske anden Grad end vi ere nødte til at finde sig i den Slags Mangler, saaledes at det ganske sikkert vilde gjøre et besynderligt Indtryk paa dem, om de fik denne Lov. I alle Tilfælde tror jeg dog, vi kunne være enige om, at det, naar vi kalde denne Lov for Tillæg til Lov om Kirkesyn m. m. af 19de Februar 1861, og Loven af 19de Februar 1861 udtryffeligt har den Regel, at den ikke gjælder for Færøerne, ikke vil være naturligt, at Tillæget skal gjælde derfor. Jeg tror altsaa, at det vil være det Rimeligste at tilføje, at denne Lov heller ikke gjælder for Færøerne. — Disse almindelige Bemærkninger skal jeg foreløbig henstille; men i Øvrigt haaber og ønsker jeg, at Loven maa fremmes paa en saadan Maade, at den virkelig i ikke saa Tilfælde kan afhjælpe Noget, der virker uhyggelig og frastødende; haade i den ene og i den anden Retning. Jeg vil haabe, den kan blive affattet paa en saadan Maade, at de Betænkneligheder, der i Øvrigt kunne fremføres imod den, ikke skulle vinde en saadan Styrke, at de skulle blive til Hinder for den.

Casse: Den ærede Ministers Udtalelse gjør, at jeg kan fatte mig noget kortere; end jeg ellers vilde have været istand til, thi en stor Del af de Bemærkninger, som den ærede Minister gjorde, falder sammen med saadanne, hvor ogsaa jeg vilde have fremst. Den ærede Ordfører for Forslagsstillerne forudsiftede nogle almindelige Bemærkninger i sit Foredrag; den ene af disse skal jeg tiltræde, idet den forekommer mig utvivlsomt rigtig. Det er den, at man ikke kan betragte Kirkesynsloven af 19de Februar 1861 som en Lov, der saa-

ledes har affluttet det hele Forhold, at den lovgivende Magt ikke skulde være fuldt berettiget til at gjøre saadanne Forandringer og saadanne Udvidelser i dens Bestemmelser; som de forandrede Tidsforhold maatte gjøre fornødne. At den lovgivende Magt i saadanne Tilfælde kan træde til, ligger fuldstændig klart i § 4 af den nævnte Lov, hvor det erkendes, at naar Spørgsmaalet om en Kirkebygning's Udvidelse, saaledes at Kirken kan afgive tilstrækkelig Plads for Sognets Kirkesøgere, ikke kan anses for tilstrækkelig begrundet ved Nødsforholdet, saa at Domstolene ikke give Medhold i, at en saadan Forpligtelse paaligger Kirkeeieren, skal Forholdet ordnes ved Lov; deri mener jeg ligger en utvetydig Bestemmelse om, at den lovgivende Magt i forskjellige Retninger kan gribe ind. Men saa meget det glæder mig at kunne være enig med den ærede Ordfører for Forslagsstillerne hert, er der ganske vist et Punkt, hvori jeg i højeste Grad maa være uenig med ham. Jeg bemærkede idag, at man ved at gennemløbe de forskjellige Paragrafer i Lovforslaget vilde komme til den Overbevisning, at Forslagsstillerne havde ladet sig det være magtpaaliggende i det Hele at gjøre de Byrder, der for Kirkeeierne kunne flyde af Lovforslagets Bestemmelser, saa lændelige som muligt. Deri kan jeg ikke være enig med ham; jeg har ikke blot gennemløbet Paragraferne, men jeg har gjort mig meget nøje bekendt med dem, og jeg er kommen til den modsatte Overbevisning, nemlig til den, at mangfoldige af disse Bestemmelser ere saa strenge og saa byrdefulde for Kirkeeierne, at jeg ikke er i Stand til at indse, hvorledes man vil kunne stemple disse Bestemmelser som saadanne, ved hvilke man ret har havt Kirkeeierenes Interesse for. Jeg bemærkede, at den ærede Kultusministers Indvendinger for en ikke ringe Del falde sammen med dem, som jeg vilde have fremst; men idet jeg ogsaa skal tage de to Hovedgjenstande, hvormed Lovforslaget beskæftiger sig, hver for sig, vil jeg med Hensyn til den første af disse Hovedgjenstande — jeg tillader mig at kalde den Draining, Lovforslagets Udtryk er saa langt et Ord at benytte — tillade mig at sige, at det forekommer mig, at de 3 Paragrafer i Lovforslaget, der omhandle denne Gjenstand — det gjælder i alt Fald den ene af dem, nemlig § 2 — ere aldeles ubrugelige og i alt Fald maa begrændses, saafremt man vil have, at den Paragraf, hvori Hovedbestemmelsen angaaende dette Punkt indeholdes, nemlig § 1, skal blive staaende. Det gaar efter min Mening ikke an at beholde § 2, naar man vil blive staaende ved, hvad der angaaende denne Sag indeholdes i § 1. § 1 siger nemlig, at hvor Omstændighederne træde det, kan Kirkesynet paalægge Kirkeeierne at bortlede Jugtigheden fra Kirkegaardene; det er kun Kirkesynet, der giver Kirkeeieren dette Raalæg, og som bekendt bestaar ogsaa efter Loven af 1861 Kirkesynet af 2 bygningstyndige Medlemmer og Provsten, og foruden dette Tilsyn